

HAVLYD

En medlemsbåt i NMSK

Navn på båt:	HAVLYD (het også Teisten i en periode)
Reg.nr/kallesignal, båttype/klasse:	LA 7502, kutter. Opprinnelig N-101-BS (Buksnes) og senere N-101-VV (Vestvågøy)
Bygget (år/sted):	1928 på Rognan i Saltdal. Ombygget 1974
Byggematerialer:	x
Motor (type, hk, etc):	Opprinnelig 20 hk Grei, som satt i til 1943 og ble da byttet ut med en 20 hk Wickmann. Fra 1962 motoren som sitter i ennå: Brunvoll semidiesel 28 hk.
Lengde, bredde, dyptgåede,tonnasje:	LOA 41 fot
Bruksområde:	Fiske, deretter fritidsbåt
Eiere og hjemmehavn:	Morten Gullaksen, Vegsundet v. Ålesund
Båtenes historie: (Det som finnes - artikler,omtale, etc.)	Se artikkel fra Lofotposten, under.

Ajournført 20. juni 2019

LOFOTPOSTEN: Publisert:23. desember 2017, kl. 17:00

«Når «Havlyd» gikk gjennom Nappstraumen va det som å hør ei svana på Kilpollen i Flakstad»

Hvordan knytter egentlig havet oss mennesker sammen langs vår langstrakte kyst?

Drømmer:

I stort sett alle år har jeg gått på besøk til Leikny og Terje Pettersen på Kringelen i Sortland. Terje kommer opprinnelig fra Ballstad i Lofoten. På besøk først som barn for å leke sammen med deres datter, i voksen alder for å dele frokoster og kaffe, og i samtaler delt minner fra livet. Det siste året min egen drøm om å eie en seilskøyte.

En seilskøyte bygd på Risør i 1974 ble valget vårt, «Hensigten». En drøm gjennom mange år, og da vi ble to om drømmen ble den virkelighet. I sommer skulle Anita, min kone og jeg, seile vår stolte seilskøyte fra Fredrikstad og hjem til Sortland. En av havnene vi besøkte var Måløy. Stoppstedet før du skal krysse Stadhavet, et velkjent og beryktet havstykke. For oss ble det en dag ekstra der på vei mot nord, fordi det hadde vært kuling ute i havet. At denne havnen skulle vise seg å bli mer sentral og mer eventyrlig enn vi forestilte oss, visste vi lite om da.

Tidlig på morgenkvisten onsdag den 2. august kl. 05.45 våknet jeg fra en svært levende drøm om lyd av semi-diesel. Så opp til virkeligheten og til lyden av en virkelig semi-diesel. Dunk, dunk, dunk, på sitt helt særegne vis.

Det var kutteren «Havlyd» på 41 fot med sin 28 hk Brunvoll semidiesel. Den kom med Morten Gullaksen, og hans far Arvid, seilende fra Ålesund. De to var på tur til Fonnes ved Sognefjorden, og måtte sove seg opp før videre seilas. Arvid sa til

meg: «Det var jo en bra drøm!»

Arvid på 80 år fortalte meg at hans sønn Morten hadde drømt om akkurat denne kutteren lenge. Sønnen hadde tilslutt kjøpt båten. Han hadde lagt utallige timer inn i kutteren. Blant mye annet ny hekk og rekkestøtter for vel året siden, slik at «Havlyd» var blitt så vakker. Et smykke hadde han skapt. En svane for øye, øret og hjertet. Trebåtentusiaster er et særegent og spesielt folkeslag. De er stadig færre, seige, og med pågangsmot og kjærlighet for å ta vare på båter og historien, slik at den ikke går tapt. Noe som kan bety uendelig mye for dem som er en del av denne historien.

Morten og Arvid Gullaksen i Måløy

Morten Gullaksen er en av disse ukronede kystheltene, og «Havlyd» er han skipper på. Han er opprinnelig fra Fønnes i Austerheim. I dag bosatt på Vegsund utenfor Ålesund, der hvor «Havlyd» har sin hjemmehavn i dag.

Havlyd fra Lofoten:

Forleden nå i adventstida sitter jeg igjen på et kaffebesøk hos Leikny og Terje Pettersen på Kringelen, og tilfeldigvis viser Terje et filmklipp med lyd og bilde av «Havlyd» når den seiler fra Måløy. Så oppstår dette øyeblikket av evighet.

Terje sier: «Havlyd»?

Og fra noen dypt i ham stiger kanskje en erkjennelse, er det mulig? Kan det være en båt han kjenner? Det blir stille.

Ja, det er den samme «Havlyd»! Han er sikker, og det umulige blir mulig.

Båten som hans far, Trygve Pettersen, fra Ballstad i Lofoten eide fra 1931 og frem til ca. 1970 har vist seg igjen. Lyden av en 28 hk Brunvoll har truffet noe dypt i Terje. En båt han ikke har sett eller hørt på vel 40 år er tilbake. Og der er vi plutselig sammen om å få dele en fortelling fra Terje sitt liv om «Havlyd»,

Terje forteller: Det var slik at båtbyggerne på Rognan i Saltdal stod og ventet på lokalbåten når den anløp. De som kom med kasjettluer var fiskere.

Båtene var ferdigbygd og båtbyggerne måtte passe dem opp de med kasjettluer, for det var kjøperne som kom for å handle båt.

I 1928 startet historien om når Sten Stensen fra gården «Skarsjøen» på Ballstad kjøpte «Havlyd». Han eide den i 3 år, og solgte den videre så til Trygve Pettersen på Ballstad. Båten var først registrert som N-101-BS (Buksnes) og senere N-101-VV (Vestvågøy)

«Havlyd» sin første motor var en 20 hk Grei. Denne satt i til 1943 og ble da byttet ut med en 20 hk Wickmann. Denne fikk byttet stempel og sylinder, men Trygve var etter dette ikke helt fornøyd med motoren, og satte høsten 1962 inn en helt ny 28 hk Brunvoll. Sønnen Terje var med faren til Båtsfjord i Finnmark på høstfiske fra august til oktober i 1962 og husker godt at motoren ble byttet ut den høsten. Den samme motoren som står i den dag i dag.

I denne fortellingen er alle de ulike motorene i «Havlyd» sentrale og huskes godt. Dette fordi at motoren er selve hjertet i båten. Enhver skipper vet at hjertet må slå for at båten skal seile trygt.

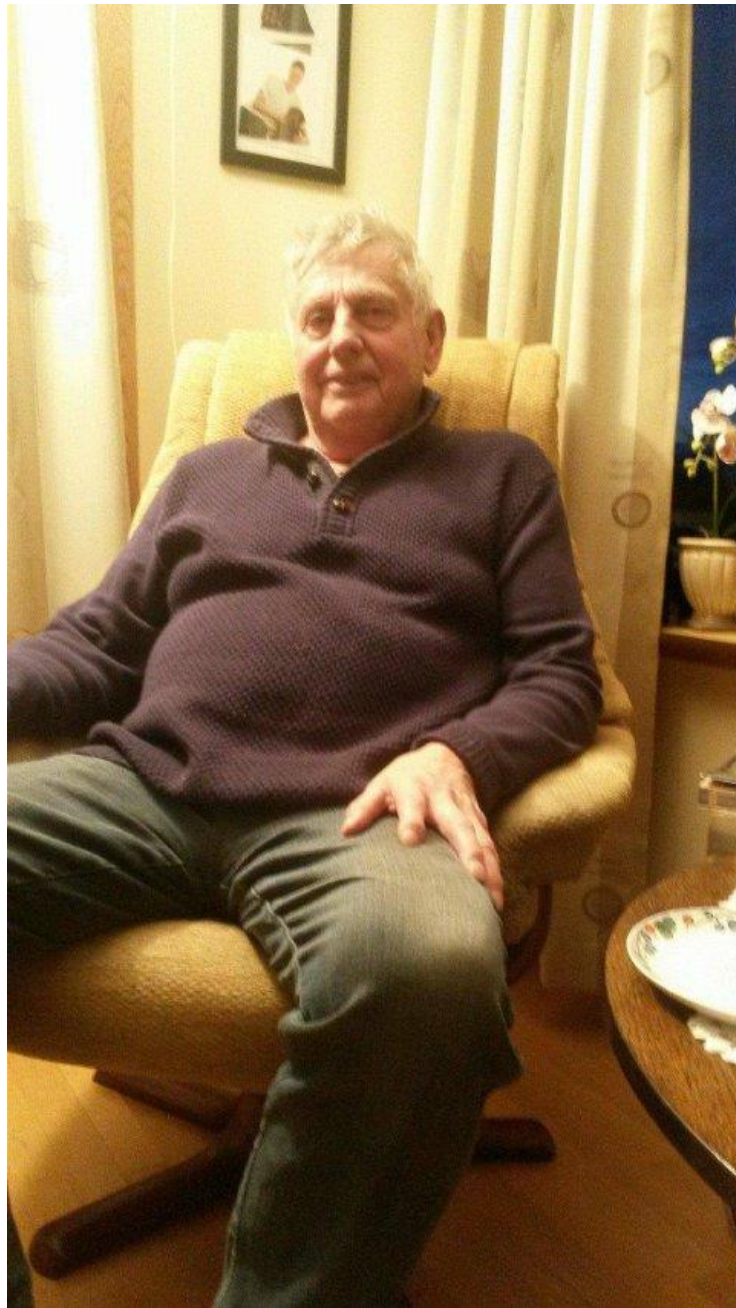
Terje er født i 1938 og sier han er mer eller mindre oppvokst med denne båten. Og han var mye med faren om bord. Han forteller videre at han har mange timer med vedlikehold på «Havlyd». Det ble smurt tjære på dekket. 2 strøk med rå linolje og lakk på skroget. Spesielt husket han at det var hans jobb å lakkere Wickmannen. Først vask med White Sprite og så maling på. Terjes eget armbåndsurs, en gave fra hans far, fikk dessverre et ulykkelig endelikt i fjæresteinene og ble knust etter en rotur på land fra motormaling. Han har ennå klokken og har tatt vare på den i alle år.

Trygve Pettersen var født i 1908, og gikk bort i 1977. Rundt 1970 holdt han opp med fiske, og «Havlyd» lå i ro i ca. 2 år før den ble solgt videre til en far og sønn i Valberg. Den var ikke lenge i deres eie og ble solgt til en lærer i Øksnes Vestbygd i Vesterålen. Læreren ønsket å skape en turbåt, og båten fikk da navnet «Teisten». Ny kappe kom foran styrhuset og rommet ble ombygget. Båten ble så solgt videre til et fartøyvernlag på Fosnavåg, slik Terje kan huske det.

Terje forteller tilslutt at faren fisket hardt med båten. De egnet, sløyet og fisket selv. Og dette var ett hardt arbeid, for sterke karer.

Video fra Lofotposten:

https://www.lofotposten.no/leserbidrag/lokalhistorie/kystkultur/havlyd-en-kystens-svane/s/5-29-336998?fbclid=IwAR0oSAXVVRqpQsoihUj6z1jospKaViQTPMUMFZjqNSrela-rOYt4_q2orU

Magiske sammentreff:

Terje Pettersen på Kringelen

Det er underlig, kanskje veves det en hensikt av usynlige tråder mellom mennesker som vi ikke ser eller forstår. Så i fra en drømmeseilas langs norskekysten med «Hensigten», et morgendrømmemøte med «Havlyd» i Måløy og til et adventskaffebesøk på Kringelen i Sortland. Her møttes noe som vekket dype minner fra Ballstad, fiske, lyder, lukter fra langt tilbake i Lofoten. Ja, havet vever og holder oss sammen langs kysten.

En svane seiler ennå trygt langs vår kyst takket være drømmen til Morten Gullaksen som ble oppfylt. Vi ble alle berørt, Terje til tårer. Og han fremholder at det var Wickmannen som låt som en svane. Hjertene våre gledes nå i førjula av takknemlige minner fra «Havlyd». Kanskje en dag seilende inn på Kringelbukta i Sortland?

Kan det være slik at havet og fjellene husker lyden av fiskebåtene i Lofoten? Disse båtene med kutterhekk og semi-diesel. De var fiskernes pryd og stolthet.

«Når «Havlyd» gikk gjennom Nappstraumen va det som å hør ei svana på Kilpollen i Flakstad».